

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az oltatlan mész jelentősége bűnügyekben.

Inta Weiss Kurt, a berlini kir. rendőrfőnökség bűnügyi biztosa.

A «Hans Gross»-féle «Archiv»-ból magyarra átdolgozta * * *

Egy főbenjáró bűnügy feldolgozása alkalmával felvetődött az a kérdés, hogy hullarészek és öltönydarabok oltatlan mésszel megsemmisíthetők-e?

Miután erről a szakirodalomban semmi sem található, kísérletekkel iparkodtam e kérdést tisztázni. Az eredmény igen tanulságos.

Egy kertben gödröt ásattam, melybe 10 mázsa égett mészkövet hányattam. A kövek közé elhelyeztem egy igen erős, félkilós löcsontot, melyen húscsapatok lógtak. A löcsont mellé még néhány csirkecsontot, egy nagy darab vásznat, melybe egy jókora csomó női haj volt göngyölve, egy nagy darab papirost, egy friss, tehát nedvdús ágat és egy darab igen erős fonalat helyeztem el.

Miután megjelöltem azt a helyet, hol a felsorolt tárgyak feküdtek, rájuk balmoztam a megmaradt mészköveket és azután megkezdtem azoknak *lassú* oltását. E célból a mészakást vízzel addig öntöztem, míg bizonyos voltam afelől, hogy a víz a mészkövek legalsóbb rétegeibe is behatolt. A sötétség beálltával felhagytam az oltással s azt csak a következő nap délutánján folytattam.

A mész legfelsőbb — már oltott — rétegeit, most már *lassan* és óvatosan eltávolítottam, hogy a még nem oltott alsóbb rétegek oltását megkezdhessem. Huszonnégy óra múlva már odáig baladt a munka, hogy azon réteghez jutottam, melyben a kísérleti tárgyak feküdtek. A löcsont meg volt pörkölve és még egészen forró; felemelkedkor három részre hullott széjjel; súlya 180 grammal kevesbedett.

A hús — egészen csekély mennyiségektől eltekintve — a csonttól teljesen *lomállott*; csak egy sárgás, kocsonyás és a mésszel egybeolvadt anyag engedett a húsnak egykori jelenlétére következtetni.

A csirkecsontok már porrá voltak pörkölve.

A vászomból, a papirosból, a bajból, az ágból és a fonálból egyelőre egyáltalán semmit sem lehetett felfedezni. Óráig tartott gondos keresés s a mésznek át-

szítalása után végre a vászonnak, fonálnak és az ágnak parányi, elégett, illetőleg megszenesedett részecskéit találtam meg. Fekete színük által a fehér mésszportól elütő hamumaradványok arra engedtek következtetni, hogy e helyen valamikor papir is lehetett, a bajnak azonban semmi nyoma sem maradt bátra.

A kísérlet folytatása céljából a kiásott löcsontot, melyen, mint említettem, igen csekély húsmaradványok lógtak, igen erős csomagolópapirba göngyöltem és ismét a mészgödörbe dobtam, s a helyet gondosan megjelöltem.

Hat hónap elteltével óvatosan kiemeltem a megjelölt hely felett fekvő mészréteget és megállapítottam, hogy a csomagolópapírost a mész egészen megsemmisítette. A löcsonton volt néhány húsdarab is teljesen megsemmisült és maga a csont két további részre omlott szét.

Ismét visszadobtam a csontdarabokat a mészgödörbe, bol azokat további sorsukra bízam. Az őszi, tél és tavasz, azaz 10 hónap elmulása után ismét munkához fogtam. Asás közben egy 165 gramm súlyu, elégett, törékeny csontdarabra akadtam, mely érintésre azonnal széjjelmállott.

Azon célból, hogy a kísérlet eredménye lehetőleg tökéletes legyen, egy igen finom szitán átszítáltam a kísérleti tárgyak körüli mészréteget. Ezen módon sikerült még néhány csontszilánkot találnom. A megtalált csontmaradványok összsúlya 269 grammot tett ki. Az eredetileg 500 gramm súlya csont tehát 231 grammal lett könnyebb.

Kísérletem tehát beigazolta, hogy könnyen lebetséges hullarészeket és öltönydarabokat a mészoltás folytán keletkező forróság és a mész maró hatása által megsemmisíteni, minek következtében a tettes, ha a mésszpor között megmaradó elégett s könnyen szétmálló csontokat egy kalapáccsal vagy baltával összezuza s azután elássa, vagy elszórja, biztonságban érezheti magát az iránt, hogy a bűnjeleknek nyoma veszett.

Kísérletemet azért bajtottam egy kertben és nem építkezéseknél használatos mészgödörben végre, mert építkezéseknél a meszet hamar oltják s így nem fejlődik ki oly nagy hő, mint a milyen a mész *lassú* oltása által elérhető s melyre kísérletemnél szükségem volt.

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Elő magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszernőköszítője, az Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.** 6

Az építkezésekhez szükséges mészt oltását egy vagy két munkás végzi. Külön e célra készített szerszámokat használva. A mészt oltása közben a mészt között levő kövek is kiszednek.

Így még az esetben is, ha a tettes egy őrizetlen pillanatot felhasználva, hullarészeket dobnak egy ily mészgödörbe, biztosra vehető, hogy a munkások a mészt keverése és tisztogatása közben a hullarészeket még megsemmisülésük előtt megtalálnák.

A bűnügyi történelem nem egy esetet ismer, melyben a tettes a hullarészeket oltatlan mésszel akarta megsemmisíteni.

1904. évi április hó 11-én eltűnt a Z. közegeben K. házaspárnál lakott és azok által eltartott 72 éves Fábian Nándor. Miután Fábian kérvénnyel eltűnése előtt lakótársaival összeveszett volt, azt beszélték az emberek, hogy a házaspár tette el az öregot láb alól azért, mert eltartása már terhükre esett.

A gyanúsított házaspár természetesen tagadott, a rágalmozók ellen azonban nem tett megtorló lépéseket. A dolog idő múlásával feledésbe ment s legközelebbi időben az eltűntnek holtá nyilvánítása következett volna be. A helyzet azonban egy csapásra megváltozott, mert az eltűnt Fábian földi maradványai megtaláltak. Ez így történt:

H. kovácmester, a meggyilkoltnak egy barátja, 30 év óta K.-ékkal egy házban lakott. 1910. évi január havában a ház leégett és H.-t csak nagy nehezen sikerült idegen embereknek a tűzhaláltól megmenteni.

Az emberek gyujtogatásról suttogtak. A nyomozó csendőrőrmester H.-t felgyógyulása után szintén kikérdezte, ki azon gyanújának adott kifejezést, miszerint a K. házaspár a házat csak azért gyujtotta fel, hogy őt, ki Fábian meggyilkolásáról tud — eltegyék láb alól. H. eddig azért hallgatott, mert döntő bizonyítékok nincsenek birtokában. Az őrmester faggatására azonban mégis fontos adatokat tudott elmondani s elvezette az őrmestert a K.-ék házatól mintegy 80 méternyire levő szántó egy részére, mely az öreg Fábian meggyilkolása után az által tűnt neki fel, hogy frissen volt felásva s mert ő azon a helyen állítólag apró véryomokat is látott.

Az őrmester intézkedésére a megjelölt helyen ásni kezdtek és másfél méternyire a föld felszine alatt a kutatók egy, mésszréteggel borított emberi csontváz maradványaira bukkantak.

Az erősebb csontokból, t. i. a koponya-, kar- és lábcsontokból még csak épen annyi maradt meg, hogy azokból egy emberi csontvázra lehetett következtetni. A gyengébb csontok és természetesen a hüsrészek is, teljesen meg voltak semmisülve. Hajzatnak nyoma sem volt található. Néhány apró elszenesedett szövetmaradékhól arra is lehetett következtetni, hogy egyúttal öltönydarabok is meg lettek semmisítve.

Egy szakértő meghallgatása után megállapították, hogy K.-ék Fábiant megfojtották és a teljesen felöltözött hullát egy zsákba dugták, azt egy kötéllel bekötözték és a gödörbe dobták. Mielőtt a gödört beásták volna, K.-ék oltatlan méstet (mészköveket) dobáltak a gödörbe s a méstet vízzel meglocsolták. Hogy ez alkalommal mennyi méstet használtak, sajnos, nem volt már megállapítható.

A gonosztevő keze.

Írtó: Vándor Zsigmond.

Két hatalmas segítője van a gonosztevőnek: találékonysága és a keze. Az a legkülönbözőbb helyzetekből is talál számára kiutat, míg emez gonosz céljainak végrehajtó eszköze. Száz meg száz história szól arról a közmönfontaságról, amely majd minden kisebb-nagyobb gonosztevőnek veleszületett előnye. Minden nemzet anekdotáinak gazdag ilyen néha nagyon is mulatságos történetekben. Hány képes meg képtelen cikket olvasnunk pl. folyton-folyvást a koldusok leleményességéről, akik krétával írott vagy fába vésett jelekkel adják tudtára az utánuk érkező czéltársaknak, hogy milyen fogadtatásra számíthatnak az egyes házakban. A lóköttés-és tolvajcsínyeknek egész irodalma van. A betörők és csalok csalafintaságáról köteteket írtak. De a gonosztevő kezére, erre a hatalmas, sőt legszükségesebb segítő eszközére, régebben egyáltalán nem, de újabban sem fordították a megfelelő figyelmet.

Ha végigbongésszük a kriminalisztika irodalmának hatalmas kincsházát, alig akadunk egy-egy kísérletre, amely a gonosztevő kezét behatóbb vizsgálata tárgyává tenné. Pedig tudjuk, hogy mily korszakalkotó Bertillonnak felfedezése, aki a kezujjak ereinek különbözőségéből alkotta meg az ő jóformán csalhatatlan és a vizsgálóbíróknak hatalmas segítőjeként szereplő rendszerét. Nem is szólván Tamassia páduai egyetemi tanár felfedezéséről, amelyet még akarány kriminalista sem ismer.

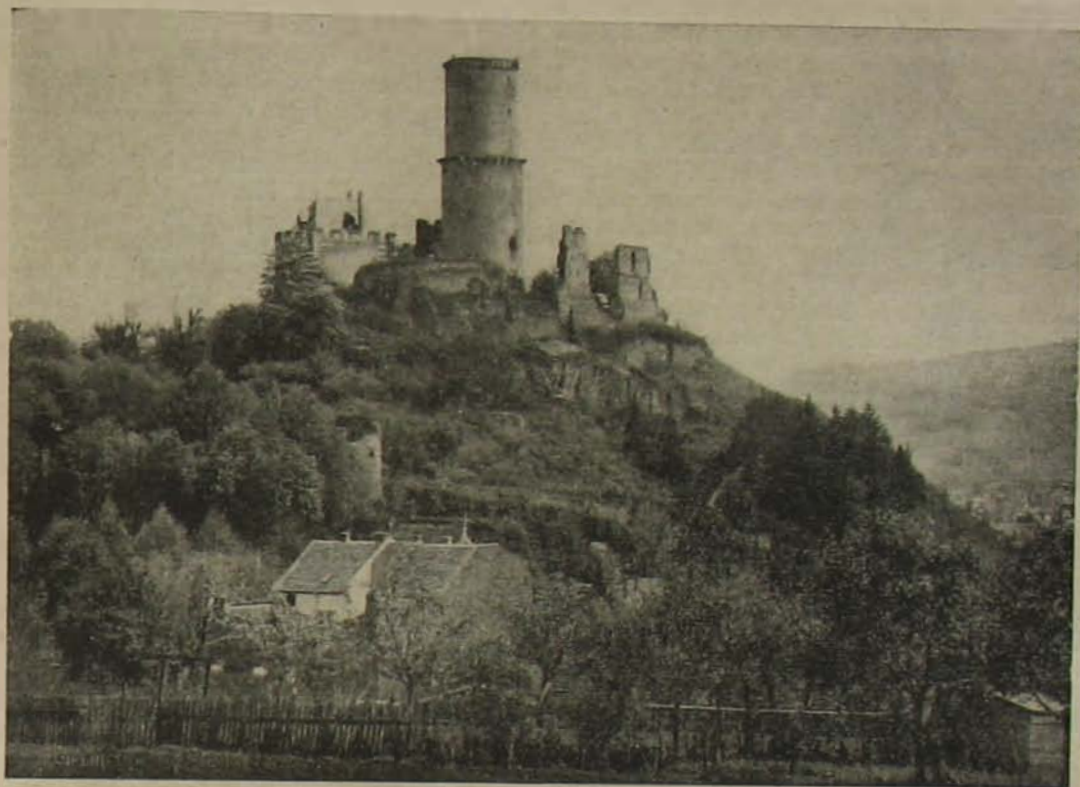
Pedig a gonosztevő keze nagyon érdekes. Miként Lombroso tanulmányai szerint annak feje foglalkozására valló, abnormális elváltozásokat mutat, azonképen a kezén jellemző sajátosságok állapíthatók meg. Maga a köznép is tud erről és akarányszor hallhatunk a „hosszuujju tolvajról” beszélni. A németnek külön szava is van a tolvaj elnevezésére: Langinger (hosszuujju).

A tulajdon elleni vétőknek ujjai rendszerint hosszabbak és vékonyabbak a tisztességes emberekéinél. Ezzel szemben a gyilkosok ujjai vastagok és szélesek. Kriminalisták, akik a gonosztevő kezét tanulmányuk tárgyává tették, még azt is megállapították, hogy minden gonosztevőnek — a kivételek csak megerősítik a szabályt — hosszabb kezei vannak, mint a többi halandónak. Míg azonban ez az abnormitás a gyilkosoknál alig észrevehető, addig a rablók keze feltűnően hosszú.

A gonosztevő kezének tanulmányozásánál más feltűnő vonás is észlelhető. A gonosztevők között ugyanis feltűnően sok a balog. Ezeknek a hal keze természetesen sokkal jobban van kifejlődve a jobbánál. A statisztika adatai szerint a gonosztevők 25-10%-a balog.

Az egyes kezujjak is érdekes elváltozásokat mutatnak. Így például megállapították, hogy a tolvajoknak külö-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**
mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrain és fejfájást elmulasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógyszárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kisposton, Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

A godesbergi várrom.

A Rajna mentén. — Rheinstein vára.

nősen jobb középuja van jól kifejlődve. Ezzel szemben azonban tévbitnek bizonyult az a feltevés, mintba a tulajdon ellen vétő gonosztevőnek gyűrűs uja épen olyan hosszú lenne, mint a középuja. Lombroso is már kifejti, de számos más tudós is vallja, hogy a degenerált emberek legnagyobb részénél a gyűrűs és a kisujj természetellenesen rövidek és fejletlenek. Csak épen a zsebtolvajoknál lehet találni, hogy a mutató- és gyűrűsujjak körülbelül egyforma hosszúak. Ezeknek sem természetadta sajátága ez az elváltozás, hanem bosszu gyakorlat eredménye, valamint csak tervszerű preparáció útján érhető el azáltal, hogy külön e célra kigondolt módszerek segítségével (például reggel és este a falba illesztett horgon nyújtózkodnak stb.) bosszabbítják meg mutatóujjukat, amelynek «bivatásuk» betöltése során fontos szerep jut. A mutató- és gyűrűsujj segítségével csinálják ugyanis az úgynevezett «ollót», amely arra képesíti őket, hogy észrevétlenül buzzák ki a zsebből a pénztárczát vagy egyéb értéktárgyakat. Ha e két ujj közül ugyanis az egyik rövidebb volna, akkor a bosszabbat kevésbé meg kell görbiteni, aminek következtében sokkal nebezebben tudnak «dolgozni» és bizonytalanabb is «munkájuk» sikere.

Tolvajok kezén különben más feltűnő jelenséget is lehet találni. Mennél képzettebb (már az ő értelmükben!) ilyen gonosztevő és mennél kényesebb a tolvajlás ága, amelyre vetette magát, annál gondozottabb a keze. Kétségtelen különben az is, hogy a ma általánosan alkalmazásban lévő manikűrözést tolvaj fedezte fel. Úgyes zsebtolvaj keze ugyanis feltűnően keskeny és bársonyos simaágu. Hogy ezt elérhessék, még kezeik sanyargatásaitól sem riadnak vissza. A keskenységet például azáltal érik el, hogy alvásuk idejére rendszeren úgynevezett «maszkba» (afféle fából készült prés) bujtatják kezüket, miután ezt különböző zsirokkal, gliczerinnel, fagygyúval stb. jól bezsirozták. E mellett mesterségükben is naponta gyakorolják magukat. Így érik el aztán azt a fenomenális kezűgyeiséget, amelyért akárhány személyvesztő megirigyelhetné őket.

A gonosztevőknek még egy fajtája van, amely keze gondozására nagy gondot fordít: a hamisjátékos. Akik figyelemmel kísérték, avagy fél esztendővel ezelőtt Berlinben Wolff-Metternich gróf és társai ellen lefolyt bűnpör egyes fázisait, csodálkozva olvashattak arról a teméntelen sok fortélyról, amelyeket a hamis játékosok alkalmaznak. Ehhez azonban nem elegendő a leleményesség, hanem az is szükséges, hogy kezük megfelelően ki legyen készítve. «Munkájuk» fősegítője ugyanis a kézujj. Ennek érzékenységtől függ minden siker. A valódi hamisjátékos épen ezért ítörzők a hétköznapi értelemben vett munkától. Az istenért sem nyulna valamibe, aminek érintése folytan kézujjai érzékenységét veszélyeztetné. Főld gonddal ügyel kezeire, nehogy annak bőre megdurvuljon. Legtöbbljük különböző vegyi szerek alkalmazásával iparkodik előmozdítani keze ujjának érzékenységét, de vannak olyanok is, akik még a felbört is lekaparják, csakhogy mennél mimózaszerűbb legyen az ujjbegyek érzékenysége.

Ma különben jóformán minden gonosztevő használ vegyi szereket, avagy lekaparja uja hegyéről a felbört, abban a tévesznetben leledzven, hogy ezáltal tartósan meg lehet változtatni az ujjerek alakulását és így kifognak a daktiloszkópián. Ezt tartja ugyanis minden gonosztevő legnagyobb ellenségének. És nem minden ok nél-

kül. A kriminalisztikának ez a segédtudománya arra a tapasztalati tényre alapítja egész rendszerét, hogy egyetlen ember ujjafejének vérszájai sem hasonlatosak a másikéhoz. Ha tehát a gonosztevőt egyszer már «zon-goroztatták üveglapon», könnyen megállapítható személyazonosságá. ha újra a közbiztonsági közegek kezére kerül.

Kéznyomokat majd minden bűncselekmény színhelyén lehet találni. Mert bármily elővigyázatos legyen is a gonosztevő, alig tudja elkerülni, hogy valamibe hozzá ne érjen. Póbarakon, üvegen, fabuton, vason, papíron egyaránt megmaradnak ezek a nyomok, mert akárnily gondosan is törülje le a gonosztevő kezeit, a testből kiváló zsiradék, az izzadság stb. mindig hagyunk nyomokat. Ezeket aztán láthatókká és fényképezésre alkalmasaknak tenni nem nehéz. L'ebér papirost például csak grafitval (czeruzaporrval), feketét pedig magnezittel kell bebenteni és az ujjnyomok teljesen tisztán kivebetők lesznek. Fát ezüstnitráttal, üveget oldasavval kell leönteni és a nyomok láthatók.

Sok gonosztevő azáltal próbál védekezni az ujjnyomok árulása ellen, hogy keztyüt huz. Ennek az elővigyázatosságának azonban az a hátránya, hogy tettét sohasem fogja oly biztonsággal kivihetni, mint pusztá kézzel.

A gonosztevő keze különben még az avatatlan szemnek is árulbat el titkokat. A munkás például hétköznapi, de kiváltképen munkaidőben, nem szokta kezeit gondosan megfürszítani. Ha tehát hétköznapi munkást látunk, akinek kezei feltűnően tiszták, majdnem mindig teljes bizonyossággal arra lehet következtetni, hogy az illető valamely gonosztevő kezeit ártamaradt nyomait akarta eltávolítani. A szemes közbiztonsági közegek, rendőr avagy esendő, az ilyen gyanus embert alaposan szemügyre fogja venni. Ha a legcsekélyebb más momentum is felmerül, amely gyanut kelt ellene, előállítandó az illető. Górcsövi vizsgálatnál aztán bamarosan kitűnik a gyanu alapossága avagy a tévedés. Bármennyire tisztítsa is ugyanis a gonosztevő kezeit, körme szélein, avagy a körömfeketében mindig megtalálhatók az idegen véryomok, amelyek azután kétségtelen bizonyítékok erejével batnak.

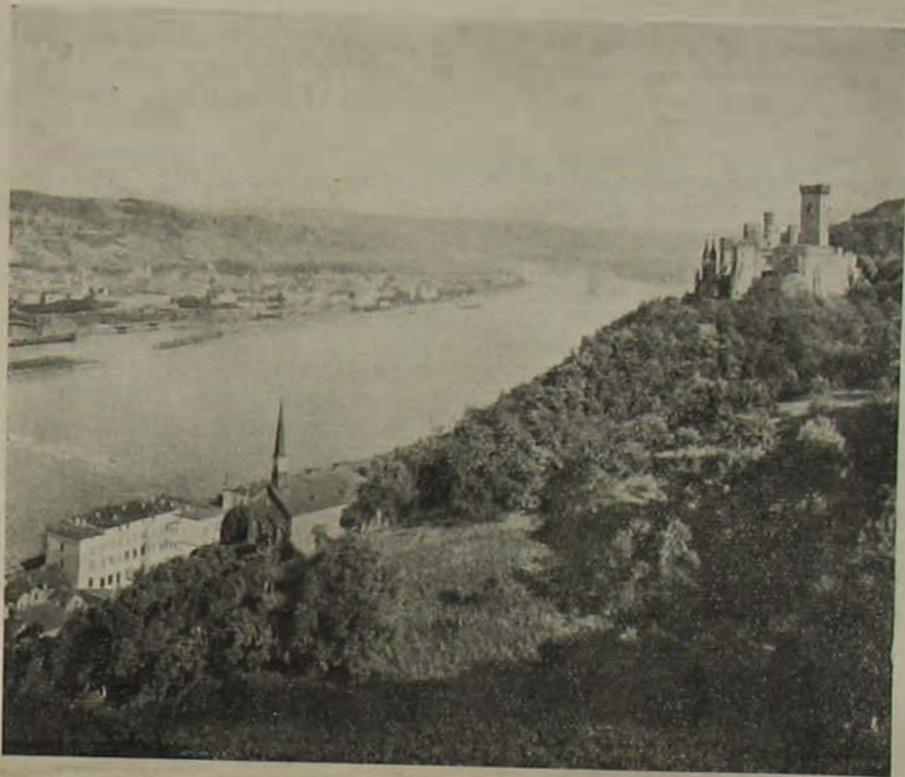
Még más szempontok is figyelembe veendő, amikor a gonosztevő kezét tanulmány tárgyává tesszük. Tamassia páduai egyetemi tanár ugyanis már néhány esztendővel ezelőtt figyelmeztette a kriminalistákat arra, hogy nemcsak a kézujjak, hanem a kézfej erezete is nagy áruló. Vizsgálódásainak eredményeként ugyanis megállapította, hogy nincs két ember, akinek kezefejen az erezet egyforma lenne. Nem kell tehát egyéb, mint módját találni annak, hogy ezt az erezetet tisztán le lehessen fényképezni. Ennek pedig nagyon egyszerű a módja: az ereket sötétszinű festékekkel bekenik és a fényképezendő kezét függőleges irányban föld felé lógtatjuk. A kézfej erei ilyenkor kidagadnak és a fosték alatt nagyon ki-vehetően láthatókká lesznek.

Míg a daktiloszkópia detektivszolgálatokat is teljesít, mert hiszen a tettes nyomára is vezet, addig Tamassia felfedezésének értéke különösen abban áll, hogy — a kézfej erezetének vonalai nem lévén megváltoztathatók — feltétlenül biztos és esalbatatlan, miért is mindig felismeréshez vezet. E két rendszer kombinációja lesz tehát kétségtelenül a közel jövő kriminalisztikájának egyik legértékesebb segítő eszköze.

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
E BENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képe árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Stolzenfels vára kilátással a Rajnára.

A Rajna mentén. — A Loreley-szikla.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A Balkán-államok hadereje.

Törökország, Bulgária, Szerbia, Görögország és Montenegró mozgósítása alkalmából érdekesnek tartjuk leközölni ez öt Balkán állam teljes béke- és hadierőjének részletes kimutatását.

A török hadsereg kereteit még báró von der Goltz szabta meg 1909-ben. Az újonnan szervezett csapatok nincsenek még mindenütt felállítva és a csapatok létszámai mindenütt igen alacsonyak. A különféle nehézségek mellett, a melyekkel a kormány találkozott, a legnagyobb baj a nemzetiségi surlódás; ez megakadályozza a tervezett hadseregreform nyugodt végrehajtását. A régi beosztás szerint hét hadteste van a török haderőnek, de csak három van Európában elhelyezve. Az új organizáció szerint a felállítandó tizennégy hadtestből hét európai. Ezek a trácziai és a maczedóniai hadsereg felügyelőségekre vannak felosztva. Az első magába foglalja a konstantinápolyi, rodostói, kirkilisei és drinápolyi hadtesteket, a melyek legmagasabb létszáma 12 nizamdivízióra, 5 lovasdandárra, 11 redif-zászlóaljra, vagyis mintegy 217,000 gyalogosra, 5800 lovasra és 450 ágyúra tehető. Valamivel csekélyebb a maczedóniai hadsereg-felügyelőség létszáma, a mely háború esetén hadseregparancsnoksággá alakul és a szaloniki, üszkübi és monasztiri csapatokat foglalja magában. Európai háborúban a török sereg erejét körülbelül 620 zászlóaljra, 163 eskadrónra, 186 ütegre, 137 gépfegyverre, azaz körülbelül 450,000 gyalogosra, 21,000 lovasra, 1050 ágyúra és 137 gépfegyverre teszik. A tábori tüzéséget Krupp-féle gyorstüzelő-ágyúkkal kezdik felszerelni a mi azonban még nincs befejezve.

A török hadsereg szintén modern elvek szerint az általános védkötelezettség alapján van szervezve, a mely 1909 óta a keresztényekre is kiterjed. A védkötelezettség a 20-tól a 40. évig tart, a tényleges szolgálat három év. A redif (honvéd) zászlóaljaknál a fegyvergyakorlatok nagyon rendetlenek. Három havi szolgálat után 50 török fontért megváltható a szolgálat. Az évi ujonczkontingens elméletileg 150,000 ember.

A török hadsereg mobilizálására mindig nagy idő kellett és most sem lehet megközelítően sem olyan gyors, mint a bolgár mozgósítása. Mindaddig azonban meglepően nagy és jól felfegyverzett sereget sikerült a törököknek háborúba vinni, az anyag pedig kitűnő, jó a tisztakar is, úgy, hogy ha a bolgár hadsereg veszedelmes ellenfél is, a török haderő a siker reményességével védheti az ország területi épségét.

*

Bulgáriában a békelelétszám: 3500 tiszt ötvenezer ember és 9500 ló. Az ujonczkontingens évenként 30,000 emberrel egészítődik ki. A szolgálati kötelezettség 20—46 éves életkorig tart. A gyalogság, a mely 36 ezredből áll, 8 milliméteres Mannlicher ismétlő-fegyverekkel, a 10 ezred lovasság karddal és ismétlő karabélyokkal, a 9 tüzérezred (6—6 üteggel) Schneider-Canet rendszerű gyorstüzelő ágyúkkal van felszerelve.

A műszaki csapatok egy vasuti, egy utász, egy táviró és hidász zászlóaljból, továbbá egy automobil és egy léghajós-osztályból áll. Az egész hadsereg békében és háborúban 9 hadosztályra, 2—2 dandárral (2—2 ezred), 9 gyorstüzelő ütegre, 2 lovas osztályra van tagolva. A 9 hadosztály, a melyek egyúttal stratégiai egységet is

képeznek, a következő helyeken állomásozik: Szófia, Vraca, Dubinca, Filippopolis, Eski-Sagra, Shven, Plevna, Rustsuk és Smula. Három-három hadosztály egy hadsereget alkot.

Bulgária teljes hadilétszáma: 144 zászlóalj, 36 gépfegyverszárad, 37 lovasosztály, 81 tábori, 18 hegyi és taracktüteg; összesen 160 ezer fegyverrel, 144 gépfegyverrel, 6000 lovassal és 550 ágyúval. A teljes tartalékkal együtt Bulgária 232 ezer embert, 6000 lovas és 720 ágyút tud kiállítani. A bulgár hadsereg a Balkán államok legjobb és legképzettebb serege.

*

A szerb királyság öt hadosztálykerületre van felosztva. A haderő 20 gyalogezredből 3—4 zászlóaljjal, a melyek Mauser fegyverekkel vannak felszerelve; 5 tábori tüzérezred 9—9 üteggel (4—4 ágyúval); továbbá 1 hegyi tüzérezred 9 üteggel, 1 taracktütérezred 6 üteggel és 1 mozsárágyúüteggel s 2 lovasüteggel, (4—4 ágyúval); 1 vartütérezred (2 üteggel, 4—4 századdal); 4 lovas ezred 4—4 osztályllyal, 1 királyi testőrcsapat 1 gyalog és lovasszázadból; 2 zászlóalj műszaki katonaság; 1 félézred utász, 5 vonalszárad, 5 katonai kórház, 15 élelmezési raktár, 5 betegápoló század és 10 kézműves csapat. A tábori és hegyi tüzéségnek gyorstüzelő Schneider-Canel ágyúi vannak. A teljes hékelelétszám: 30,335 közlegény, 3249 altiszt, 2004 tiszt és 6154 ló.

Hadilétszám: Mozgósítás esetén a tényleges haderőből és a tartalékból felállítanak: 5. hadosztályt 4—4 gyalogezreddel s 4—4 zászlóaljjal és ugyanannyi századdal, összesen 16,512 ember. 1 tüzérezredet 3 csoporttal, 3—3 zászlóaljjal s 6—6 ágyúval = 1635 ember. 1 lovasezred 4 osztályllyal = 412 ember, 2 műszaki ezred, félhidépítő osztag, 1 táviróosztag, 1 sáncosztag = 532 ember. Betegápoló csapat = 746 ember. Lőszerállító-csapat = 940 ember. Élelmezési és adminisztratív csapat: 1281 ember, összesen száztizezerkétszáznegyvenöt ember. Ezenkívül a hadosztályhoz be van osztva 14,667 ember, tartalék és raktárkezelők = 35,399 ember. A teljes hadilétszám tehát 160,307 ember, ehhez járul azükeég esetén való pótlásképen: első pótlásul 126,610 ember, második pótlásul 66,005 ember. Ezekkel a hadilétszám kiegészítődik 352,922 emberre.

*

Görögországban a békeszervezet: A hadsereg három hadosztályba van beosztva 2—2 dandárgyalogsággal, ugyanannyi ezreddel, 3—3 zászlóaljjal, a melyek közül az egyik zászlóaljnak csak a kerete van meg; 2 zászlóalj «uzon» katonaság, 4—4 századdal, 2 lovasezred 6 osztályllyal (2 keretosztály), 1 ezred tüzéség 12 üteggel, 1 üteg műszaki katona 4 századdal, 1 század vonat, 1 század betegszállító katonaság. Nincs hadosztálykötelekben 2 hegyi tüzércsapat 3—3 üteggel és egy osztály nehéz tüzéség 3 üteggel. A gyalogság 6½ mm. kaliberű Mannlicher-Schönerauer fegyverrel, a tüzéség gyorstüzelő ágyúkkal (Schneider-Canel-rendszer) van felszerelve.

A bekelelétszám áll: 20,491 közlegényből s altisztből, 1886 tisztből. Háború esetén egy zászlóalj 22 tisztből, 1080 emberből, az euzonok öt tisztből 193 emberből, 162 lóból, 4 ágyúból, a hegyi tüzerütegek 5 tisztből, 227 emberből, 4 ágyú hól, a lovagosztályok 5 tisztből, 145 emberből és 150 lóból állnak.

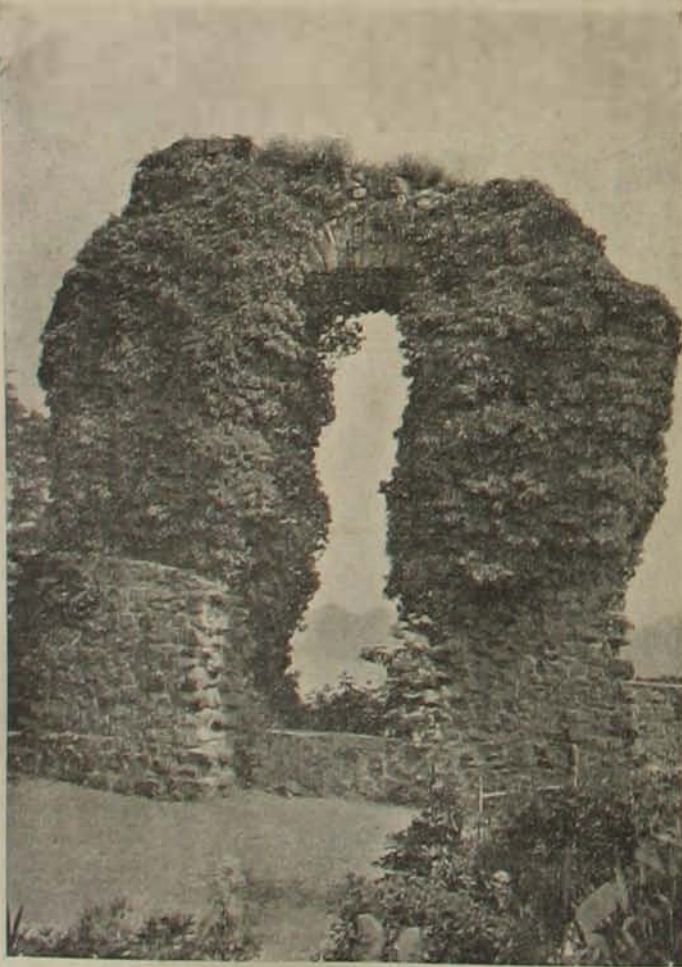
A teljes hadsereg és tartalék: 12 évfolyam 20% levonásával = 115,200 ember.

POLGÁR SÁNDOR
orvos műszer- és kötszer gyáronál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legújtabban beszereshetők összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sörkötők, gomműszerek stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak megadandó, mely tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés beiktatása esetén 10% árkedvezmény a Csendőrségi Lapok olvasóinak.

A Rolandsbogen.

Az andernachi kerek torony.

A Rajna mentén.

A hadiflotta összesen 12 hajóból áll és pedig: 1 páncélos czirkáló, 4 parti páncélos, 1 nagy czirkáló és torpedóhajóból. A teljes létszám: 4941 ember.

*

Montenegróban békében két tanulózászlóalj van (Cetinjében és Podgoriczában); mindegyik évenként 400 embert képez ki négy hónapon át; 2 tanulózászlóalj (Niksits) hat hónapon át 100 embert képez ki. Az összes védkötelesek vasárnap és ünnepnapokon kisebb gyakorlatokat tartanak. Ezenkívül Cetinjében van egy gyalogsági katonai iskola (kétéves tanfolyam). Hasonló iskola van Niksitsben is. A kiképzett legénység összesen 36,000 gyalogos és 1200 tüzér, a kik közül 25,000 a tartalék első osztályába, a többi pedig a második osztályba tartozik.

Háború esetén 12 dandárt alkotnak (11 gyalogos, 1 tüzérdandár), összesen 58 zászlóaljjal. A fegyverzet a következő: körülbelül 30,000 Hagan Moskovsks, 30,000 Berdan, 20,000 Werndl, 20,000 egyéb rendszerű puská, 40,000 szurony. Van továbbá 48 begyi, 36 tábori, 44 várágyúja és 20 bombavetője. A fegyverek részére van elegendő lőszer.

***

A nemzetközi gonosztevők.

Azok a ballatlanul nagy és nem kevésbé vakmerő rablások, a melyek már évek óta napirenden vannak a legelőkelőbb furdóhelyeken s a legzárkózottabb nagyúri palotákban, nemcsak a kárvallottakat ejtik kétségbe, hanem a különböző országok titkosrendőrségét is. Egészen közel van az az idő, a mikor a rendőrség mindenütt meg fogja vallani, hogy már nem bír s hibetetlenül agyafurt gonosztevőkkel s következképpen a társadalom maga gondoskodjék önmagának és vagyonának megvédéséről. Ez természetesen nem vonatkozik a közérdekes gaztettekre, hanem az olyan, szinte azt mondhatni, művésziessen végrehajtott rablásokra, a milyenek legutóbb Thurn-Taxis hercegnő esett áldozatul Osztenében.

Tudvalevő, hogy a hercegnőt, a ki mérhetetlenül gazdag, Osztende legpompásabb szállójában akartak kifosztani a nemzetközi betörők. A hercegnő két páncélos-szekrénykében tartotta az ékszereit; az egyik szekrénykében volt kétszázezer korona értékű, a másik nagyobb szekrénykében hét millió korona ára válogatott gyöngy és drágakő. Ezt a rengeteg kincsét a hercegnő évek óta cipeli magával egyik üdülő-helyről a másikra és kétségtelen, hogy a nemzetközi betörőbandák már hosszú idő óta ólálkodnak a hatalmas, igazán fejedelmi zsákmány körül. És a mint Calchas és Debisschop, a két legjelesebb francia titkosrendőr mondja, Thurn-Taxis hercegnő előbb vagy utóbb, de mulhatatlanul kénytelen lesz egyszer megsirítani kincseinek elvesztését. Mert ha Osztenében pörüljárt is az egyik betörő-banda, kétségtelenül nyomában van már a nagyszerű prédának egy másik társaság, a mely talán ügyesebb és esetleg szerencsésebb lesz az osztendei gazembereknél. De — mondják a francia detektívek — Thurn-Taxis hercegnőn inkább nevetni fognak, semmint sajnálkozni, mert az már több a könnyelműségénél, a bogyan az irtózatossá értékű ékszer-tömeget ide-oda hurcolja. Ez lesz minden idők egyik legköltségesebb aszonyi szeszélye.

Franciaország, Anglia és Amerika rendőrsége évek óta figyeli a nemzetközi betörőbandák működését és arra a megállapodásra jutott, hogy a legszemfülesebb

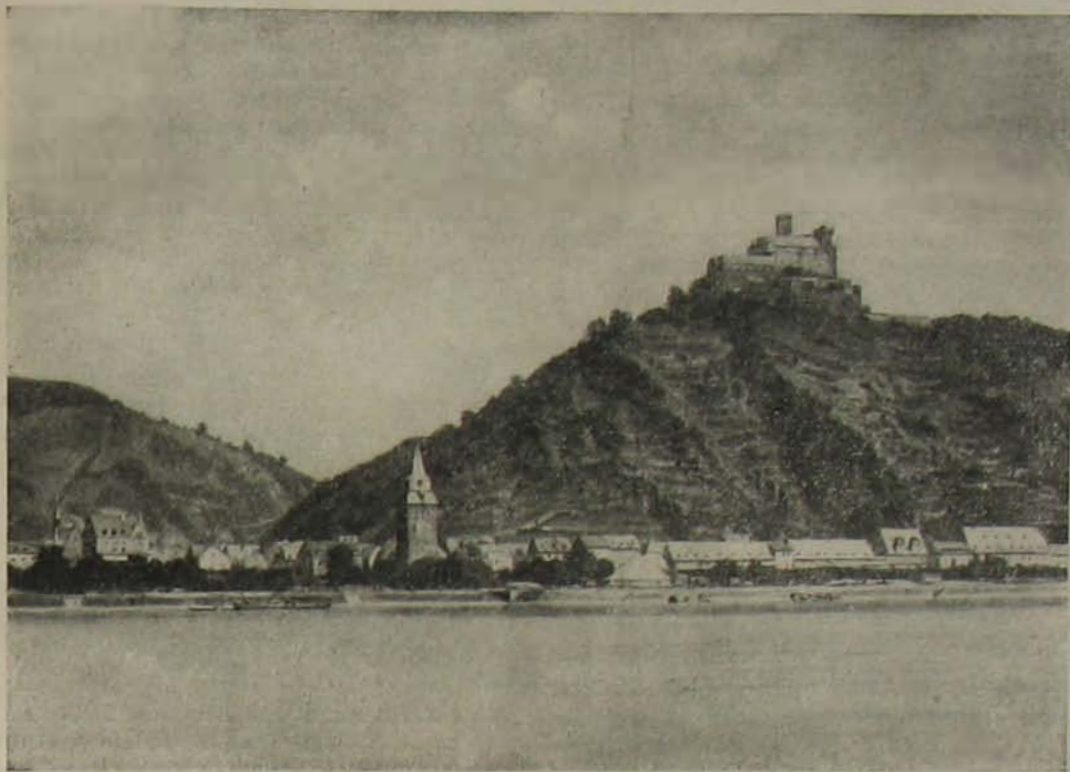
titkosrendőrök is tehetetlenek a gazemberekkel szemben. Ennek pedig egy oka van, nevezetesen az, hogy a nemzetközi betörők nem alkotnak állandó bandákat, nincsenek vezéreik és nincs meghatározott tanyájuk. Mindig csak egy-egy vállalkozásra szövetkeznek s a vállalkozás végrehajtása után — akár sikerült, akár nem — teljesen szétugranak, de nem azért, hogy kévéssel utóbb ismét összetalálkozzanak, mert a társaság feloszlása végleges. Lehet, hogy a véletlen más ügygyel kapcsolatosan ismét egy útra tereli őket, de akkor már rendszerint új elemek kerültek közéjük, a kik a régi gazságokról talán nem is tudnak. Ezért van, hogy ha a titkos rendőrök elcsipnek is néha egy-egy ilyen nemzetközi betörőt, az egész bandát sobasem lehet elfogni, mert azok, ahányan voltak, annyifelé futottak. Vallani pedig még soba, egyetlen nemzetközi betörő sem vallott. Egyetlen zsarnok törvényt ismernek ezek a törvény kezein kívül élő fosztogatók: a legteljesebb bűséget és megbízhatóságot egymás irányában. És ez a sikereik, a félelmetességük titka. Ezen az egy ponton török meg a világ legkitünőbb rendőreinek minden buzgósága és önfeláldozása. Mert a nemzetközi betörők társaságában annyira kötelező a zsványbecsület, hogy az ellene elkövetett legparányibb vétket is nyomban halállal büntet a bíróságunk, a mely még megfoghatatlanabb és még titokzatosabb, mint maga egy-egy ilyen betörőbanda.

Ha egyik-másik rajtaveszt és börtönbe kerül, valamennyien összefognak, hogy kiszabadítsák s e czélből még a saját életük kockáztatásától sem riadnak vissza. S ha mégis medrlőnek bizonyul minden iparkodásuk, a prédából azt a részt, a mely börtönbe jutott társuk lett volna, érintetlenül megőrzik s ha az illetőnek családja van, gondoskodnak róla a kiszabadulásáig. A társadalom erkölcein kívül élnek, de a maguk társaságában mint megannyi Kátó örködnek az erkölcs legapróbb parancsára is.

A fentebb említett francia titkosrendőrök szerint a nemzetközi betörők ellen csakis az a rendőr járhat el, a ki személyesen ismeri őket. Sőt az is szükséges, hogy a megfigyelt gazembernek az egész multját ismerje a detektív, hogy adott esetben gyorsan leleplezhesse. Mert ezek a betörők többnyire rendkívül előkelő föllépésűek s olyan kitünő komédiások, hogy nemcsak a gyanutlan magánembereket, de a hatóságokat is félrevezetik vakmerő és biztos fellépésükkel. Csak az a titkosrendőr boldogulhat velük, a ki az egész élettörténetüket jól ismeri, s a kinek már volt velük találkozása. Más rendőrnek a kezéből föltétlenül kisiklanak, s a mint már annyiszor megtörtént, még bocsánatot is kérnek tőlük a — háborgatásért.

Ezek a kitünő urak egyébként mindig fényes nappal dolgoznak, a mikor a szállókban is, a bankokban is, a legnagyobb a sürgés-forgás. Senkinek sejtése sincs róla, hogy valami készül, mindenki beszélget, nyugodtan végzi a dolgát... Egyszerre csak fölkiált valaki: kiraboltak! És valóban, egyetlen másodperc alatt eltűnt néhány száz ezer korona a pénztáros, a szolga, vagy valamelyik úrnak vagy bölgynek a kezéből. Senki nem látott semmit. A gazemberek annyira kitanultak mindent s oly ügyesen hajtották végre a pontosan megállapított tervet, hogy ugyanazt a csinyt akárbánszor megismételhetik, soha nem fognak reájönni. A birhedt Harry le Valet, a kit röviddel ezelőtt fogtak el Marseilleben, tizenöt éven át üzte a gazságait, a nélkül, hogy egyetlen egyszer rajtavesztett volna. Akkor fogták el, a midőn néhány hónappal ezelőtt el akarta rabolni a szingapórei maharadzsa ékszereit. A túlságosan nagy zsákmány elvaki-

Rajna mentén. — Braunbach és a Marxburg.

totta, egy kissé talán könnyelműsködött és persze elfogták. Bevallotta, hogy tíz évvel ezelőtt ő rabolta el a netherlandi hercegnő ékszereit, hétszázötven ezer korona értékben.

A nemzetközi rablók sokkal többnek vannak, semmint általában gondolják. Egyéb gazemberekkel nem érintkeznek, mert magukat a mesterségük arisztokratáinak tekintik. Mindenütt ott vannak és sehol sem sejtik a jelenlétüket: és ez a sikereik és a veszedelmességük titka.

KÉPEINKHEZ.

A Rajna mentén.

A németek egyik kiváló nemzeti büszkesége a világszerte ismert rajnai borok termőhelye: a Rajna folyó vidéke. De nemcsak azért büszkélkednek e tájékkal a németek, mert ott terem a híres rajnai bor, hanem azért is, mert oly sok gyönyörű fekvésű és nagyobb részben épségben megőrzött lovagvárat talán az egész Európában sem lehet találni egy csoportban, mint éppen a Rajna mentén.

A Rajnának Mainztól Kölnig terjedő vidéke ez, melyet a jelen számunkban közölt képeken bemutatott ősrégi lovagvárairól és természeti szépségeikben egyébként is gazdag területéről regényes résznek neveznek.

A régi lovagorból valók ezek a várak mind s ott büszkélkednek sorjában a Rajna partját szegélyező hegycsúcsok ormain, hirdetve a német nemzetnek már a rég-

letűnt századok idejében is közismert nagyságát. A XVII. században és a harmincz éves háboruban többször elpusztítottak ezek közül a rabló francia csapatok. Van olyan köztük, amelyiket nyolcszor is elpusztítottak egymásután, de mindig akadt vállalkozó szellemű s gazdag, német főúr, aki újból és újból felépíttette, úgy, hogy máig is épségben áll s a többiek romjaival együtt még sokáig hű képét fogja adni a hajdankori lovagok romantikus életének.

Természetes, hogy — mint a magyarországi lovagvárak mindegyikéhez — ezekhez is egy-egy regényes monda fűződik. A Loreley-szikláról pl. az a monda van elterjedve, hogy az ott lakó sellő, miközben aranyfésűvel aranyhaját simogatta, oly csodás dalt hallatott, hogy minden földi halandót elbűvölt vele, vesztére az arra evező halásznak, akik az enklő csodára bámulva, halálra zúzták magukat a Rajna szikláin. Drachenfels várában pedig a németek egyik nagy hőse: Siegfried, a mesebeli nagy sarkányt ölte meg. Ugyanezen várra különösen a Roland-kapun nyílik festői kilátás, ahova Roland, a német hősköltészet legnagyobb alakja, azért építtette kastélyát, hogy mindig láthassa egy hunia halálhír folytán őt sirató szerelmesét: Hildegundét, aki bánatában apáczaruhába öltözve Nonnewert kolostorában buzódott meg.

Hogy mi igaz és mi költött ezekből a régi időkbe visszanyúló legendákból, azt ma már bujos volna ellen-

örizni. Annyi azonban bizonyos, hogy e misztikus történeteket ismerve, még regényesebbé válik sok utazó előtt eme változatos természeti szépségekben gazdag és egyébként is elragadó tájak s legkevésbé sem sajnálják a pénzt, amibe ennek a látogatása kerül.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: Ipolság nagyközségtől 10 K. Marschalkó Richard úrtól Pomáztól 20 K és az V. számú csendőrkörleti parancsnokság büntető törvénykönyvéért 16 korona. Ezen újabb adományokkal az alap vagyona 27,851 K 55 fillerre emelkedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tűzálló szalmafedelek. Falun és a puszta nincsen oly födél nem, mely olcsóságban és festői hatásban versenyezhetne a szalma vagy nád födéllal. Csak elvitáztatlan tűzveszélyessége az oka, hogy ma már a szigorúbb tűzrendészeti szabályok előtt mindinkább háttérbe szorul. Pedig tekintve a szalmatetőket némely kétségtelen jó tulajdonságát, minő például az, hogy télen meglehetősen tartanak, nyáron át hűvösek, nem csekély jelentőséggel bír ama problémának a megoldása, hogy hogyan lehet a szalmafedeleket teljesen tűzbiztossá tenni. E probléma megoldása ma már sikerült is és pedig teljesen a véletlen jóvoltából. Egy mecklenburgi gazda olyan szalmafedeleket akart készíteni, melybe a féreg ne férközhessen be, a mely a szélnek ne engedjen támadó pontot. E célból agyagból, gipszből és sós vízből álló impregnációt használt s kíváncsiságból az így impregnált nádat meggyújtotta, azaz meg akarta gyújtani, de nagy meglepetésére meggyőződött róla, hogy az nem ég. A találmány mindazonáltal nem talált egyelőre értékesítést, mert a gazda szegény volt arra, hogy annak propagandát csináljon. Csak mikor mások vették kezükbe az ügyet, sikerült egy próbaházat építeni, a melyen az égési próbát megejtették, a ház falai, ablakai, ajtói voltak 20 méter hosszú, 6 méter széles volt, a magassága az ereszig 1.9 méter. Kilencz különféle tetőburkolatot építettek reá: közönséges szalmát, palát, cement-téglát, pépet s különböző impregnált nádburkolatot. Hogy egész biztosak legyenek az eredményben, másfél éven át védtelenül tették ki szélnek és viharoknak. Az égési próbánál kiderült, hogy az impregnált födeleket nem támadta meg a tűz, égő szurokfáklyák alig perzselték meg s a szikrák maguktól kialudtak. E próba révén az impregnált szalma és nád födél főnnállósága teljesen bebizonyult. Az elkészítési módja a következő: szalmát vagy még inkább az olcsóbban kapható tavínádat kell használni s pedig utóbbiakból inkább a rövid levélű szárakat, mint a hosszú s kevés levelűeket. A sorokat tetszés szerinti vastagságban le kell rakni hosszában, széleiben vagy a kívánt forma szerint lenyesni, s vékony vasdróttal összefűzni. Csak arra kell ügyelni, hogy a sorok egyenlő vastagok legyenek, máskülönben a tető nem szép. A sorok beáztatandók agyaggal, gipszzel és sós vízzel, vagy a hol az rendelkezésre áll, a gáztermelésnél fennmaradó ammoniak vízzel s aztán daczolbatunk tűzzel s a legkritikusabb időjárással is.

Gyorsíró indiánusok. Brit Columbiában, Kamloops környékén a gyorsírás az egyedüli írásmód, melyet a

benszülött rézbőrűek ismernek. A «Standard Magazine» híradása szerint e sajtósági körülmény egy getagnei misszionáriusnak P. Le Jeunenek köszönhető, a ki néhány év óta az említett területen működik. A misszionárius azért küldte ki, hogy egy mintegy 50 négyzetmérföld kiterjedésű terület indiánus lakossága közt lekipásztorkodjék. A papnak azonban hamarosan be kellett látnia, hogy a gondjaira bízott hívőkkel a terület nagy kiterjedése következtében nem érintkezhetik oly gyorsan, mint azt a hitelet megkövetelné. Ép ezért felmerült annak szüksége, hogy benszülött híveivel írásbeli úton keresse az érintkezést. Am az indiánusok nem ismerték a betűvetés mesterségét s a páter minden abbéli igyekezete, hogy őket megtanítsa, csütörtököt mondott. Már-már le akart mondani minden további vesződségről, mikor hirtelen mentő ötlete támadt. Megmutatott az indiánusoknak néhány gyorsírási írásjelet s ezek a benszülötteket szemmelláthatólag jobban értékelték, mint a betűk. A tanítás most már teljes eredményre járt s rövid idő múlva számos benszülött értett a gyorsírás művészetéhez. Az írástudóktól aztán eltanultak a gyorsírást a többiek és ma már több ezer indiánus van Columbiában, a ki folyékonyan ír és olvas, de csak stenografát. Pater Le Jenne «Kamloops Vava» («Kam loop szava») czímen stenografiai lapot is ad ki, mely helyi híreket, tudósításokat és egyházi cikkeket közöl.

Ember, a kinek nincs otthona. Az az ember, a kinek nincs otthona, Timothy J. Leary. Nem olyan értelemben nincs otthona, hogy nem tudja hol álomra hajtani a fejét, hanem az akként értelmezendő, hogy nem tud egy helyen letelepedni hosszabb ideig és nem tudta megszerezni 23 esztendő alatt a polgárlevelét. Hogy mit csinál Timothy, arra igen egyszerű a felelet: katonáskodik. Az Egyesült-Államok hadseregének a katonája, a kit a sors egyik helyről a másik helyre dobál. Majdnem egy negyedszázad óta harcol a csillagsávos lobogó alatt és követte ezt mindenhol teljes lelkesedéssel és buzgalommal. Timothy J. Leary 23 esztendővel ezelőtt költözött az Egyesült-Államokba Irországból. Megérkezése után rövid idő múlva jelentkezett a katonaságnál és felvette magát a gyalogság kötelékébe. Mielőtt beállt katonának, kivette az első papírt azzal az elhatározott szándékkal, hogy az öt év letelte után polgár lesz. Alig katonáskodott azonban pár hónapig, a hadvezetőség Alaskába küldte. Alaskából egyenesen Cubába ment Leary, a hol kitört a háború. A háborúban vitézül harcolt Leary és annak a sok érdemrendnek a felét, mely széles mellét díszíti, ott szerezte a kubai harctéren. Alig zajlott le a háború, a hadvezetőség a Philippini szigetekre küldte a bator és vitéz katonát, a ki a kubai háborúban őrmesteri rangot kapott. A Philippini szigeteken Aguinaldó üldözésében vett részt és újabb érdemrendeket kapott. Ezután Texasba került, a hol azt gondolta, hogy egy kis ideig megnyugodhat. De ismét csalódott. Újabb megbízatást kapott. Parancs érkezett, hogy Governor Islandra kell mennie. Ekkor már úgy állott polgárosodásának kérdése, hogy csupán hat hónap kellett az öt esztendőhöz. Akkor azonban újabb esemény jött közbe. A mexikói határszélre küldték, a hol 11 hónapot kellett töltenie. A polgárosodási ügy ismét elmaradt. Leary őrmestert valóságos üldözésbe a sors a polgárosodás kérdésével. A 11 hónap elteltével ugyanis újabb megbízatást kapott: Panamába kellett mennie. Azóta ott teljesít szolgálatot. Pár nappal ezelőtt New-yorkba ment Leary őrmester.

Katonai foglyot hozott Colomból. Ismerősei előtt erősen hangoztatta: — Még egy évig szolgálok a hadseregben és azután nyugalomba vonulok. Azután amerikai földön fogok tartózkodni addig, míg polgár lehetek. Vajjon be tudja-e váltani a tervét és nem-e torlódnak újabb akadályok az útjába?

Anyósok Eldorádója. Ha a nő anyóssá válik, rendszeresen veszít valamelyest a rokoni szeretetből legalább is az új házaspár előtt s valami kevesen vannak, a kik háztartásuk fényét az anyósuk jelenlétével akarnák emelni. De nem mindenütt van ez így. A műveletlen népeknél a nőnek többnyire az alárendelt szerep jut, állása rendszerint nem irigylendő. Kivétel e szabály alól Madagaskár lakossága, a hol nemcsak különleges tisztetben van része az asszonynak, de nem ritkán valóságos papucs-kormány alá sorakoztatja a család férfait. Sőt nemcsak a családban övé a döntő szó, de államügyekben is gyakran hoz határozatot és hosszú ideig királynő kormányzata alá tartozott a sziget maga is. Legnagyobb hatalommal van azonban csodálatosképpen az anyós felruházva Madagaskarban. Egész kötetre való közmondás szól autoritásáról, fontosságáról és tekintélyéről, a melyből álljon itt néhány érdekes példány; nem szól belőlük valami nagy gyöngédség és szeretet az anyósok iránt, de bizonyítékai a félelemnek az ő nagy hatalmuktól és a respektusnak, a mely megjelenésük nyomában keletkezik. «Ne okozzatok olyan nagy zajt, mint egy vejét meglátogató anyós, a ki a reggelire elébe adott tojásokat baltával akarja kibontani.» «Ne keritsetek akkora feneket a dolognak, mint a gyermekeikhez érkező anyós; ha az egy tyukot akar megölni, már azt követeli, hogy hét férfi szaladjon a segítségére.» Ha Madagaskarban egy fiatal ember minden buzgalma daczára sem tud karriert csinálni a hivatalában, vagy ha egy szorgalmas diákot tanítója mellőz, akkor azt mondják nekik: «Kár, ha idődet vesztegeted az ilyen vak anyós előtt!» A férfi kénytelen eltűnni az anyós fölényes zsarnokságát, a minek oka abban rejlik tulajdonképen, hogy Madagaskarban a többnejűség sokáig divott, sőt meg ma sem szűnt meg egészen. Így hát némely férj, a ki több asszonyt mondhat a magáénak, otthonában több anyóstit is kénytelen fogadni; tudvalevőleg pedig több lúd disznót győz... Hogy ma már mind kevesebb a többnejűség, ahhoz alighanem hozzájárult eme körülmény is, a férjek rájöttek e berendezés hátrányaira és megelégszenek — egy anyóssal. Erről is szól különben egy példaszó: «Óvakodj nyomorba jutni, mint a soknejű férj, a kinek rizksészlete oly hamar kifogy.»

Szerelmi ital. Egy Marokkóból visszatért franczia ezredes most sajtáságos «szerelmi ital» készítményét

árulta el az asszonyoknak. A szer — így mondja az ezredes — csalhatatlan, de hogy Európában is megőrizze varázserejét, azt nem megném állítani. A marokkói nő, ha vissza akarja bódítani férjének elveszett szerelmét, a következő módhoz folyamodik: Mindenekelőtt egyenes vonalat húz tiszta mézből a homlokától az álláig és a lassan alápergő mézet felfogja egy nagy kanálban. Azután addig döraszólgeti nyelvét egy főgefalevével, a míg a nyelve nem vérzik és ebben a vérben fel kell oldani hét szem sót. Ezt összevegytük a kanálban levő mézzel és még hét sószermet vegyítünk közé, a melyeket a nő egy napon és egy éjjel át a két szemöldöke között hordott a bőrében hasított kis sebben. A vegyületet azután keverik annyi földdel, a mennyi egy pénzdarabra ráfér; de ennek a földnek olyan helyről kell származnia, a melyet előbb a nő lábának hüvelykujjával megérintett. Ha a csapodár férj ezt a vegyületet elfogyasztotta, akkor azontúl bú marad nejéhez és eleped a nagy szerelemtől... A nő találatosságától függ aztán, hogy mily módon bírja rá férjét a «szerelmi varázsital» élvezetere, hogy aztán a siker el ne maradjon.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol. Kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényessége fel fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel belyegyet ne küldjenek.

100. A felesketés napjától.

Hóvirág. A lehetőség megvan, de hogy visszaveszik-e, azt mi nem tudhatjuk.

3824. Kérdése még korai.

K. M. és H. P. 1. Nem számít be. 2. Nem számít be, a végkielégítést nem kell visszafizetni.

K. V. I. 1. Sorsjegye nem nyert. 2. Ugy tudjuk, hogy nem lesz már kiadva.

F. G. Sorsjegyei nem nyertek.

Végvár. A sorsjegy mindaddig, míg bíróság megsemmisítő nincsen a játékra érvényes tekintet nélkül arra, hogy a sorsjegy tulajdonosa mi módon jutott annak birtokába.

Öszinte. Elég ha a szárnyparancsuokhoz fordul.

100. N. Gy. esendő. Az erre vonatkozó részletes utasítás most készül. Nem adhatunk tehát felvilágosítást.

Nagy hó. Nem léphet át, mert esendőt nem vesznek fel. Vitatkozók. Legközelebb.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek értéke és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő letelte mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melyek a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Nyugállományba helyeztetett:

1912 október hó 1-ével:

Rick Dezső, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a „Felülvizsgálati Szabály» 3. §. 2. bekezdése alapján. Választott lakhely: Budapest.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Jenei Károly járásörmester, 1912 október 2-án.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Bognár János őrsvezető cz. őrmester, 1912 szeptember 25-én;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Nagy Mihály csendőr, 1912 október 1-én, Szép Lajos csendőr cz. őrmester, 1912 október 4-én, Sebők Lajos, Kiss Lajos I., Pandur Sándor, Horváth Károly III. őrsvezető cz. őrmesterek, Magyar István II., Garai Lajos csendőr cz. őrmesterek és Molnár Károly csendőr, 1912 október 5-én, Gelencsér Ferencz őrsvezető cz. őrmester, Sárkány Dénes és Bagoly András csendőr cz. őrmesterek, 1912 október 6-án, Béla Mózes őrsvezető cz. őrmester, 1912 okt. 7-én, Pap János I. őrsv. cz. őrmester, 1912 október 8-án, Beke Pál csendőr 1912 október 19-én, Rác Pál csendőr cz. őrsvezető, 1912 október 20-án és Gyukli Ferencz csendőr cz. őrmester, 1912 október 25-én.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Oláh Mihály járásörmester, Kalló Péter őrmester, Falb Ferencz, Táborosi János őrsvezető cz. őrmesterek és Nagy Pál csendőr egyenként 2—2 drb. és Csenki István csendőr három darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Házasságra lépett:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Hatyanyi János őrsvezető cz. őrmester, Kollár Mária-val, 1912 augusztus 31-én, Nagydorogon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a szilágycsehi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a zilahi kir. törvényszék elnökéhez 1912. évi november hó 7-ig.

Egy hivataloszolgai állás a magyarlápósi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A román nyelv ismerete. Kérvények a dési kir. törvényszék elnökéhez 1912. évi november hó 22-ig.

Egy hivataloszolgai állás a verespataki főszolgabírói hivatalnál Alsó-Fehérvármegyében. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 80 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Alsó-Fehérvármogyé alispánjához 1912. évi november hó 10-ig.

Több pénzügyőri vigyázói állás a balassagyarmati, illetőleg segesvári m. kir. pénzügyigazgatásánál. Évi zsold pótlékkal 750 korona, laktanyszerű elhelyezés. Ruhaátalány 100 korona. Szabályszerű mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Nétlenség. Kérvények a balassagyarmati, illetőleg segesvári magyar királyi pénzügyigazgatásához 1912. évi október hó 31-ikéig.

Egy fogházörmesteri állás a fehértemplomi kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Ruhailletmény 100 korona. Természetheni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. A német, szerb és román nyelvek ismerete. Kérvények a fehértemplomi kir. ügyészséghez 1912 nov. 14-ig.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talan nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

Honvédelmi miniszter ur ónagyméltósága által 5242/912. sz. a. rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér ezérvakeztyűk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.